

endnu bedre vil skjønnes, naar man tager 5 Aar ad Gangen. I de første 5 Aar (1852—56) er der aarlig kun 2,575, i de næste 5 Aar (1857—61) 3,236 aarlig, men navnlig siden 1860 er Antallet steget i en forbausende Grad. Medens det i de første 8 Aar, fra 1852—59 inklusive, kun udgjorde med et Gjennemsnitstal 2,563 aarlig, har det i de 3 sidste Aar indtil denne Dag udgjort 4,292 aarlig i Gjennemsnit. — Jeg behøver neppe at minde om, hvilken Betydning en uheldig Skudsmaalspaategning kan have for et Lyende, ikke alene strax, naar den er bleven givet, men i en lang Aarrække. Hos de Autoriteter, til hvilke jeg har henvendt mig, har man givet mig mange Exempler paa den uheldige Indflydelse en endogsaa gammel Skudsmaalspaategning kan udøve paa et Lyendes Stilling. Man har havt Exempler paa, at et Lyende i en lang Aarrække har faaet det ene hæderlige Skudsmaal efter det andet, men at den, der vilde fæste et saadant Lyende og har gennemgaaet Skudsmaalsbogen baglænds under Udraab om, at det var fortræffelige Skudsmaal, endelig er kommen tilbage til en Paategning, der kunde være 6, 8, 10, ja der er endog i et enkelt Tilfælde sagt mig 16 Aar gammel, hvor et Lyende havde faaet Paategning „studs“, og derfor har, trods de følgende 16 Aars hæderlige Skudsmaal, kasteret Lyendet som ubrugeligt. De Herrer ville vistnok være enige med mig i, at er der daarlige Lyender, saa er der ogsaa daarlige Hunsbonden, urimelige Hunsbonden, der i et enkelt ubevogtet og ubefindigt Dieblit, hvor der mindst tænkes derpaa, ved i Skudsmaalsbogen at indføre f. Ex. Ordet „studs“, have fordærvet et Lyendes Fremtid, ikke alene den nærmeste Fremtid, men endogsaa Fremtiden efter mange Aars Forløb; thi jeg kan underrette de Herrer om, at den Fæstemand, hos hvem jeg idag har været, har i de 10 foregaaende Aar — jeg regner indeværende Aar fra — alene bortfæstet 29,055 Lyender, og han regner, at omtrent de 20 pCt. af de Skudsmaal, han modtager, ere daarlige, hvilket altsaa udgjør omtrent 5,800. Jeg kan naturligviis ikke søge at gjøre en Beregning over, hvormange af disse daarlige Skudsmaal der ere ufortjente og hvormange af dem der ere en siebliffelig Virkning af et

siebliffeligt Lynde, af en uheldig Stemning o. s. v.; men selv om der af disse 5,800 daarlige Skudsmaal kun skulde være en enesle Procent, der var ufortjent, saa mener jeg, at det er en saa alvorlig Sag, at det vel fortjener at overveies, om der ikke kunde og burde træffes Forholdsregler, hvorved der blev raadet Bod paa en saa uheldig Omstændighed.

Jeg skal endnu kun tillade mig at minde de Herrer om, at aabenbar offentlig Skriftemaal er for længe siden affkaffet, Gabestoffen er affkaffet og Brændemærket er affkaffet, men finder man det da i sin Orden, at et Lyende, der har faaet et uheldigt Skudsmaal, skal, brændemærket med dette, gaae fra Mand til Mand, fra Dør til Dør for at søge sig en ny Tjeneste og en ny Veie til lovligt Udkomme? Finder man det f. Ex. i sin Orden, at et kvindeligt Lyende, der har begaaet et eller andet letfindigt Skridt, et kvindeligt Lyende, der maaflæe er bleven Moder til et uægte Barn, skal gaae omkring fra Dør til Dør og kundgjøre denne sin Skam? Jeg maa slutte mig til det fælles Udsagn af de Autoriteter, jeg har henvendt mig til, og gjøre det til mit, idet jeg er overbevist om, at Følgen af et saadant uheldigt Skudsmaal jævnlige, ja almindelig er den, at et saadant Lyende bliver tvunget til at tage Tjeneste hos Hunsbonden og Madmødre, der i Almindelighed ere meget værre end de selv, og de blive derved stadig bragte i større Tristelse og større Elendighed. Deraf de mange Skudsmaalsforfalsninger, deraf Ulykker og Forbrydelser, der ikke saa sjældent ende med Selvmord. Man har flere Exempler paa, at et Lyende, som ifølge en saadan Skudsmaalspaategning har gjort det ene Forsøg efter det andet paa at faae en ordentlig Tjeneste, men ikke har kunnet faae nogen, og som kun havde Valget mellem enten at tage Tjeneste hos Folk, hvor Tristelsen til Fordærvelse daglig og timeviis vilde vende tilbage, eller begaae en Forbrydelse eller ende sit Liv, har valgt det Sidste, frivilligt at ende sit Liv, fremfor at fortsætte det i Nød, Skam og Skændsel. Jeg mener derfor, at der er al Opfordring, idetmindste megen Opfordring til at gaae ind paa det Forslag, jeg har vovet at forelægge det høitærede Thing, idet jeg dog endnu skal gjøre opmærk-